

Athugasemdir við lög um vernd, friðun og veiðar á villtum fuglum og villtum spendýrum

Fuglavernd lítur svo á að lög in í núverandi mynd geti ekki náð markmiði sínu að tryggja viðgang og náttúrulega fjölbreytni villtra dýrastofna. Lítil áhersla sé á vernd búsvæða villtra dýra og erfitt sé t.d. að bregðast nógu fljótt við hröðum breytingum á stofnstærðum. Lög in taki of mikið mið af hlunnindanýtingu sem er nú orðin mjög breytt frá því sem áður var og þurfi að endurskoða öll hlunnindaákvæði. Refsiákvæði og réttarfarskaflinn þarf að vera skýrari. Að samræma veiðitími myndi auðvelda eftirlitsaðilum að fylgjast með að lögum væri framfylgt. Þörf er á beinskeyttari fræðslu fyrir eftirlitsaðila á lögum almennt, skyldum og viðurlögum. Okkur þætti líka rökrétt að selir og hvalir myndu falla undir lög in, ekki bara smáhveli heldur allir hvalir. Viljum líka ítreka að mannúðlegum aðferðum sé beitt við veiðar. Endurvekja þyrfti samráðsvettvang svipað og villidýranefnd þjónaði á sínum tíma.

Athugasemdir við einstakar greinar:

7. gr.

Hér mætti taka til athugunar ágenga landnema og hver stefnumörkunin varðandi þá væri og þá til hvaða aðgerða mætti grípa, í samræmi við stefnumörkun ef á þyrfti að halda.

9. gr.

4. Gerum athugasemd við að álku, langvíu, og stuttnefju megi veiða í háf. sjá 5 mgr.(20.gr) Þessu ákvæði var bætt inn í lög in 1994 þrátt fyrir mótmæli frá Náttúruverndarráði. Þessar veiðar eru ómannúðlegar þar eð flestir fuglanna eru varpfuglar og deyja ungar þeirra hungurdauða. Þessar veiðar er heldur ekki hægt að réttlæta á grunni menningarlegra hefða þar sem það þekktist ekki hér áður fyrr að veiða svartfugl í háf. Undanþágur fengust til veiða á sjófugli frá Parísarsamþykktinni sem tók gildi hér 1956 á forsendum hlunnindaveiða sem eiga ekki rétt á sér í dag.

11. gr.

Sérstakt að krónutala fyrir veiðikort sé tekin fram í lögum, hlýtur að þurfa að fylgja verðlagsþróun. Sérstaka áherslu þarf að leggja á fræðslu til veiðimanna, bæði um skuldbindingar og viðurlög. Gera þarf mun strangari kröfur til þeirra sem fá veiðikort. Bæði þarf að auka kröfur um þekkingu á bráð og um meðferð skotvopna. Eðlilegt þætti okkur að Umhverfisstofnun sæi áfram um að leggja fyrir prófin, semja námskrá og gefa út veiðikort. En að námskeiðin væru á höndum þeirra sem sjá um fullorðinsfræðslu eins og fordæmi eru fyrir í nágrannalöndum okkar.

VI. kafli. Sérákvæði um veiðar.

Athuga að mannúðlegum aðferðum sé gætt við veiðar á villtum dýrum. Ástæða til að taka skýrt fram hvaða aðferðum megi beita við að veiða refi og mink.

17. gr.

Setja inn ákvæði, sem auðveldar ráðherra að grípa inn, t.d. með reglugerð, ef fugl lendir á valista eða eitthvað breytist hjá tegund.

1. Við viljum gera athugasemd við að svartbakur, sílamáfur, silfurmáfur og hrafn séu ófriðaðar árið um kring. Bæði svartbakur og hrafn eru tegundir í yfirvofandi hættu og á valista Náttúrufræðistofnunar Íslands¹. Veiðar á þessum fuglum eru oft á tíðum tilgangslaus dráp, byggð á fordómum.
2. Við gerum einnig athugasemdir við veiðitíma grágæsarinnar því núverandi veiðitími 20. ágúst - 31. mars miðar við að gæsinnar séu allar farnar af landi brott á haustin. Með aukinni kornrækt og hlýnandi veðráttu þá hefur borið töluvert á því að grágæsir hafi hér vetursetu og að veiðimenn herji á þær, oft horaðar og mjög af þeim dregið. Jafnvel magnveiðimenn sem bjóða gæsir til sölu. Einnig mætti upphaf veiðitímabil grágæsarinnar og heiðagæsarinnar vera í samræmi við andaveiðitímamann til að gera eftirlit auðveldara. Við leggjum því til að veiðitímabilið sé frá 1. september til 1. nóvember.
3. Það ætti að þrengja mörk veiðitímabils fyrir sjófugla og endur. Skarfar eru t.d. að byrja varpundirbúning í mars. Sjófuglanýting er úrelt hlunnindanýting. Súgur ættu að vera alfriðaðar en var aflétting friðunar á sjófugla tengt hlunnindanýtingu sem ekki er nauðsynleg í dag. Súla er auk þess á valista Ní²
4. Það ætti að stytta veiðitíma svartfugls til 1. apríl, Langvía er t.d. byrjuð á varpundirbúningi í apríl. Samræmdari veiðitími gerði eftirlit með því að veiðitíminn sé virtur auðveldara. Friða ætti stuttnefju alfarið en mikil fækkun er í stofninum og stuttnefja á valista³. Einnig ætti að friða teistu alfarið en stofn teistunnar er mjög lítill hér á landi.

17. gr. a.

Hér vildum við sjá alfarið bann við sölu á veiðifangi. Magnveiði á gæs er líklega stunduð af litlum hóp veiðimanna en okkur grunar að lítil viðkoma blesgæsarinnar hér á landi geti m.a. stafað af þessum veiðum, þrátt fyrir að blesgæsin sé alfriðuð. Einnig vildum við leggja til að bannað sé að beita fyrir gæsir og að veiðar við náttstað verði ekki leyfðar þar sem ekki er hægt að greina hvaða bráð er veidd og því ekki hægt að tryggja að blesgæs verði ekki veidd líka. Einnig þykir okkur ómannúðlegt að veiða gæsir á náttstað.

21. gr.

Varðandi kaflann um refsíákvæði og refsilög þá finnst okkur lögin þurfi að vera skýrari og aðgengilegri þeim sem sinna eftirliti. Vildum við sjá að reglugerð tæki á fræðsluskyldu eftirlitsaðila og að umhverfisstofnun sinni þeirri skyldu.

Stjórn Fuglaverndarfélags Íslands
15. október 2010

¹ Náttúrufræðistofnun Íslands 2000. Válisti 2. Fuglar. Reykjavík bls.70-84.

² Náttúrufræðistofnun Íslands 2000. Válisti 2. Fuglar. Reykjavík bls.82.

³ Náttúrufræðistofnun Íslands 2000. Válisti 2. Fuglar. Reykjavík bls.80.